

Novice iz društev

»In na koncu misel, ki bi morala stati na začetku: vse naše delo, naši napor in prizadevanja imajo le takrat popoln smisel in uspeh, če skušajo doseči glavni cilj – prispevati, da bi postal naš delovni človek bolj izobražen, bolj človeški.«

DPD SVOBODA – BRDO: Članov 191, od tega 92 žensk. Delavcev 96, uslužbenec 44, dijakov in študentov 18, ostalih 33. Društvo ima dramski odsek s 3 režiserji. Letos so uprizorili: »Gospod kmetija«, »Stari grehi«, »Stilmondski župan«. Društvo ima lasten dom, ki še ni popolnoma dograjen.

KUD ZADRUGAR NOTRANJE GORICE: Članov 83, od tega 28 žensk. Delavcev 19, uslužbenec 28, prosvetnih delavcev 6, kmetov 15 dijakov in študentov 16, ostalih 4. Letos so uprizorili: »Alenčica, Desetnica« in »Navadni človek«.

KUD VNANJE GORICE: Članov 28. V dramskem odseku so vsi člani društva. Uprizarili so »Trije vaški svetniki«. Društvo ima prostore v najemu v Zadruginem domu.

PDP SVOBODA DOLOMITI KOZARJE: Članov 45, uslužbenec 11, prosvetna delavca 2, 1 kmet, 10 dijakov in študentov, ostalih 3. Društvo ima naslednje odseke: Dramski s 24 člani in 1 režiserjem. Letos so uprizorili: »V Ljubljano jo dajmo«. Recitacijski osek šteje 24 članov, izobraževalni osek je pripravil 6 predavanj, 4 x tedensko so v društvenem domu kinopredstave, prizadevajo si za ponovno ustanovitev pevskega zbora. Društvo ima lasten dom z dvoranin drugimi prostori. V dvorani je stalen kinoprojektor.

KUD FRANCE PREŠEREN: Članov 165, od tega 116 žensk. Delavcev 15, uslužbenec 65, prosvetnih delavcev 8, 1 kmet, 76 dijakov in študentov, ostalih 7.

Društvo ima dramski odsek, ki je v tem letu večkrat nastopil s »Pogumnim krojačkom«, »Jezničnim dohtarjem Petelinom« in »Mačeho in pastorko«. Baletni osek s 64 člani pa je 11 x ponovil uspešno baletno predstavo »Alenčica in lutka«, izobraževalni osek je pripravil dva nastopa neznanih mladih talentov, mladinski pevski krožek je naštel nekaj pesmi, društvo je formiralo manjši jazz orkester. Društvo zbira mladino in otroke in jih aktivira s svojim delovnim programom. Imajo manjši lasten dom z neprimerno dvorano in še manj primernimi stranskimi prostori.

DPD SVOBODA VIČ:

Članov 157, od tega 50 žensk. Delavcev 101, uslužbenec 43, prosvetnih delavcev 7, ostalih 17. Društvo ima dramski odsek s 34 člani in 6 režiserji. Letos so uprizorili: »Pozna pomlad«, »Mirandolina«, »Svoje glaveček«, »Triglavska roža« in »Kajin«. Recitacijski osek ima 13 članov. Društvo ima lasten dom s primerno opremljeno dvorano. Drugih prostorov nima, vendar bi jih bilo mogoče z majnimi izdatki urediti.

Malo je občin, kjer bi tako plodno in uspešno ustvarjali kakor je naša. Vendar, izvedli smo anketo in ugotovili, da igralci, kateri igrajo v igrah, niti ne vedo, kdo je avtor igre. Potrebno je, da si društva prizadevajo, da bi pridobila več mladine... klubi bi bili potrebni, da bi se delovni ljudje zabavali, posvečevali in kulturno izživljali v teh klubih, kajti danes stanovanja so tako mala, da ni mogoče v njih napraviti družabnih večerov, kot se je to prej delalo... mladini moramo posvetiti več pozornosti in jo pritegniti v prosvetna društva. Mladina se danes premalo izživlja. Organizirati je treba plesne sekcije in na ta način se bo tudi pridobilo večje število mladine. Nadalje organizirati skupne izlete, da se mladina razvija in spozna lepote naše domovine. Vidim, da imajo vstopovod največ uspeha predvsem dramske sekcije. Potrebno je pridobiti ljudi tudi za ostale sekcije.

Vse formalizacije, tudi prvi stavek, vsi podatki so stari točno 30 let. V letu 1959 je bilo v občini 6 delujočih društev. Matija Terčelj, direktor Glasbene šole je takrat šele obljubil, »organizirali bomo glasbeni festival, na katerem bodo sodelovala vsa pevska društva na našem območju in Glasbena šola. Vsak zbor bo zapel po 3 pesmi in sicer: eno partizansko, eno narodno in eno umetno«. Boris Makovec pa je ugotavljal, da so gledališki dejavnosti sorodne umetniške veje: lutke, folklor in balet slabše zastopane zaradi premajhne pobude in (ker) takšne dejavnosti terjajo več posebnega znanja kot pa igralski amaterizem.

30 let pozneje

Tone Potočnik, predsednik KUD Dobrava. »Nujno je, da gremo s časom naprej. Naše kulturne prireditve vključujejo nastop recitatorjev, pevcev, ki sodelujejo v mešanem in posebej v moškem pevskem zboru. Solistične točke pevcev spremlja pianist na klavirju, ki je last društva. Na novo je začela plesna skupina Maja, ki vključuje najboljše plesalke, ki so se doslej učile in plesale v drugih klubih, v naše društvo so se vključile zato, da bi lahko svobodneje kreirale svoj program na področju jazz baleta, za katerega vlada med mladimi vedno večje zanimanje. Plesalke si kostume kreirajo v sodelovanju z modno kreatorico Tatjano Suhadolc, ki je tudi članica društva.

Ugotovili smo, da ne bomo prišli nikamor naprej, če bomo čakali na milostino, ki je dodeljena kulturi, zato se opiramo na privatno iniciativo. Posodobiti želimo dvorano tako, da bodo v njej poleg domačinov lahko nastopali vrhunski ansambli in posamezniki. Tako se bo tudi položaj ljubiteljske kulture razvijal ob ugodnejših prostorskih in materialnih pogojih. Vabljen program, predvsem tudi zanimivih ansamblon naj pridobi mlade vse starosti. Pomembno je, da zavestno sodelujemo s šolskim kulturnim društvom, saj se zavedamo, da je potrebno zelo zgodaj privzgojiti navezanost na kulturni dom, saj je v mladih naša prihodnost.«

Pevski zbor Ilirije-Vedroga med nastopom ob 80-letnici kolektiva

Živahno kulturno delo v Iliriji-Vedrogu

Kultura s svojimi stoterimi možnostmi lahko prav dobro shaja z delom v delovnih organizacijah ali pa lahko le-tega celo oplemeniti.

To so spoznali že v pretekateri delovni organizaciji pri nas in tega se bržkone zavedajo tudi v ljubljanskem Iliriji-Vedrogu. V tej delovni organizaciji naj bi bila že sama narava dela takšna, da s svojimi programi prebujajo kulturna čustva ljudi, saj ima opraviti z lepoto, estetiko, občutji in še čem.

Nič čudnega torej, da je kultura tu že od nekdaj cvetela. Enkrat bolj, drugič manj uspešno, zamrla pa ni nikoli. Zdaj pa to pobudo že nekaj časa ohranja posebna komisija za kulturo, ki deluje pri izvršnem odboru njihovega sindikata.

Kot nam je v razgovoru povedala predsednica te komisije **Tatjana Pinoza** komisija predvsem posreduje in animira obiskovanje raznih kulturnih prireditev, ki se pretežno odvijajo v ljubljanskih kulturnih hramih. V avli domače zgradbe pa že dalj časa vzdržujejo tudi lastno manjšo likovno galerijo, če lahko tako imenujemo stalno zbirko slik, ki jo omogočajo bolj ali manj znani likovni ustvarjalci. Nekaj likovnega »kadra« premore tudi sama delovna organizacija, zato so sklenili, da formirajo lastno likovno skupino. Ta se je predstavila s svojimi izdelki še

zlasti ob nedavni 80-letnici kolektiva. Za likovni del znotraj komisije za kulturo pa je zadolžena domača mojstrica fotografije **Andreja Peklaj**.

Na otvoritvah razstav in drugih kulturnih prireditvah, se počasi uveljavlja tudi domača recitatorska skupina, ki jo sestavljajo ljudje s pretanjenim čutom za literarno umetnost. Tudi ta se je prvič kompletno predstavila ob 80-letnici delovne organizacije.

»Kot tretjo kulturno dejavnost, ki je prav tako še v povojih, pa velja omeniti naš pevski zbor,« pravi **Tatjana Pinoza**. »Želja po letem je bila stara najmanj dvajset let. Zbor je začel s prvimi vajami lansko jesen in je naše najboljše rojeno dete, od katerega tudi največ pričakujemo. Trenutno premore okrog dvajset članov, vodi pa ga zborovodja **Franc Slabe**.

Sicer pa je v celotni kulturni dejavnosti pri nas ta hip vključenih že kakih 50 ljudi, ki seveda primerno animirajo tudi svojo okolico.«

Vsa ta pisana družčina bo prav kmalu imela novo priložnost za nastop. Za dan žena pripravljajo prireditev »Konjičkarji pozor«, s katero bodo pravzaprav oživili izvršno prireditev izpred let. Tu se bodo lahko delavci predstavili tudi z raznimi umetniški-

V športno rekreacijskem društvu slepih in slabovidnih

Okrog dolge mize sedimo, na spodnjem koncu so mladi. Še se spominjajo nenavadnih sposobnosti slepega Denisa, ki je znal pisati o nenavadnih stvareh, zahajajoče sonce mi sveti v obraz, zdi se mi, zaradi vzdušja, da smo se vsi spremenili v njegove žarke. Poslušamo zgodbo o poti mladega slovenskega matematika in fizika. Z našim časom merjena je bila dolga deset let. V Šri Lanki je magistriral iz jezika pali, merjena u drugačnim časom, v katerem mentalni impulz lahko oblikuje svet bogov ali demonov ali ljudi, živali, pa lačnih duhov z majhnimi usti in velikim trebuhom in njih, ki živijo v peklju, kar vse je posledica dejanj iz preteklosti – merjena torej s tem časom je bila pot Primoža Pečenka dolga tisočletja, saj je šel po sledih princa, starega 24 let, ki je ljudem kazal pot skozi goščavo nevednosti. »Pa so vas kaj spreobračali v svojo vero« pravi vase zazrta žena. »Ne,« pravi »buzdim ni vera v tem smislu. Strpni so do vseh verzopovedi. Upoštevati je treba le pet načel: ne sme se ubijati, krasti, lagati, prešustvovati in jemati mamil, ne sme se tudi piti alkohola.« In kaj človeku potem še preostane, mi pravi drugi dan mladenič, ko sem mu pripovedovala o obisku v društvu »Karel Jeraj«. »Iskanje modrosti«, ponavljam, »zavedanje, da lahko žanješ samo to, kar seješ, zlo rodi zlo in dobro dobro.« »Kdo pravi, da je dobro stimulatino za življenje, mi pravi, kdo pravi, da bi bil človek srečnejši, če bi zavladalo dobro,« pravi. Ko se je Pečenko vrnil po desetih letih v domovino, smo se mu zazdli »grobi in barbarski«. Revni ljudje na vzhodu so notranje bogati in plemeniti. »Evropejec razmišlja o sebi kot središču sveta, težko razume, da je ves svet celota. Ali proglašajo kakšnega boga« vpraša nekdo. »Vi sami ste bog,« pravi. »Spoznati je treba, da je svet skrajno neprijeten zaradi naše nevednosti. Indijci pravijo, da ne morejo ničesar trditi brez lastne skušnje«. Ko smo se preselili v klet, v dvorani so vadili pevci, ki bodo nastopali na občinski reviji, sem se vsedla k Matjažu. »Budizem me ne zanima,« mi je rekel na kratko. V naročju so mu ležale dolge, bele, plemenite roke. Omizje je razpravljalo o belem in črnem kruhu. Nekdo se je duhovito spomnil Marie Antoinete. Nad nami so pevci peli pesem o soncu. Zunaj je bila tema. Razmišljala sem o sorodnosti slovenskega jezika in jezika, v katerem so stari brahmini žrtvovali. OBA IMATA DVOJINO. In stara razodeta knjiga se imenuje VEDA. Pomen je isti kot v slovenščini.

JASNA ŠKRINJAR

mi izdelki, ki jih izdelujejo v prostem času, kot so na primer razne vezene, slike, gobelini in še kaj. Vsi ti razstavljeni eksponati bodo oštevilčeni, in na osnovi teh števil bodo izbrali najboljšega, najizvirnejše umetnike pa bodo potem primerno nagradili.

B. VRHOVEC

KUD Marij Kogoj Turjak

Pevski ženski zbor in moški kvartet (na sliki) iz Turjaka, predstavljata gonilno silo v pevski dejavnosti KUD-a. Oba nastopata na vseh prireditvah v kraju. Za Silvestrovo je moški kvartet s harmonikarjem Tonetom Cento nastopal na zabavi krajanov. V preteklem letu pa je ženski pevski zbor pod strokovnim vodstvom zborovodkinje Olge Jež nastopil ob dnevu JLA v vojašnici maršala Tita v Ljubljani. V tem letu je predviden nastop ženskega pevskega zbora na koncertu v Velikih Laščah, gostovanje v Strunjanu,

kamor bo istočasno organiziran izlet članov KUD in delno Turističnega društva. Ženski pevski zbor bo letos nastopil na občinski reviji pevskega zbora v Domu španskih borcev. Oboji pevci bodo predvidoma predstavljani v predvidenem Periskopu, ki ga namestavljamo organizirati skupaj s turističnim društvom in pomladkom. KUD bo tudi v bodoče usmerjal svoje delo tako, da bi se oba pevska sestava popularizirala, s čimer bi dosegli kar največji prispevek k demokratičnosti družbe.

KUD Turjak

Krištofova razstava v Horjulu

V počastitev slovenskega kulturnega praznika je bila ob tretjega do petega februarja v jedilnici osnovne šole v Horjulu razstava portretov slikarja domačina Franca Zupeta-Krištofa. O slikarju, njegovem delu predvsem o portretih s katerimi se največ ukvarja, je spregovoril Taras Kermavner. Številne goste in domačine je na otvoritvi ponovno navdušil ljubljanski oktet z nekoliko spremljenim programom.

Razstavo je tudi tokrat odprla ravnateljica osnovne šole Horjul Jožica Mlakar.

FRANCE BRUS